

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma:	1.Kf.700.252/2024/6.
A felperes:	Felperes (felperes címe)
A felperes képviselője:	Ügyvédi Iroda1 (eljáró pártfogó ügyvéd: dr. Olajos Csaba) (felperesi képviselő címe)
Az alperes:	Budapest Főváros Kormányhivatala (1056 Budapest, Váci utca 62-64.)
Az alperes képviselője:	dr. Németh Szilvia kamarai jogtanácsos
A per tárgya:	munkavédelmi üggyel kapcsolatos mulasztási per elbírálása
A fellebbezést benyújtó fél:	felperes (18. sorszám alatt)
A fellebbezéssel támadott határozat:	Fővárosi Törvényszék 34.K.701.778/2023/16. számú ítélete

Í t é l e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 12.000 (tizenkétezer) forint másodfokú perköltséget.

A pártfogó ügyvédi díjat a felperes viseli.

A fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A fellebbezés alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes a Hivatal1 munkáltatónál (a továbbiakban: munkáltató), az munkahely címe1 szám alatti munkahelyen ügyfélszolgálati referens munkakörben dolgozott, ahol 2020. szeptember 10. napján 11:00 órakor munkavégzés közben balesetet (a továbbiakban: baleset) szenvedett.

[2] A munkáltató a baleset kivizsgálásával összefüggésben 2020. szeptember 11. napján tanúként hallgatta meg tanú1 munkavállalót, valamint beszerezte a felperes nyilatkozatát (2020. szeptember 30.), de a munkabaleseti jegyzőkönyvet, amelyben a baleset munkabaleseti jellegét végül elismerte – a Magyar Államkincstár Megyei Igazgatósága (a továbbiakban: MÁK) 2021. február 17. napján érkezett megkeresése folytán az alperes által elrendelt munkavédelmi hatósági vizsgálat hatására – csak 2021. március 3. napján állította ki, és 2021. március 17. napján küldte meg az alperesnek.

[3] A MÁK a 2021. május 5. napján kelt határozatszáml számú határozatával a felperes munkabalesete üzemi jellegének elismerését – a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény 52. § (1) bekezdésére hivatkozással – elutasította; megállapítva, hogy a baleset „belső indíttatás” miatt következett be.

[4] A felperes e határozatot keresettel támadta, amely ügyben a bíróság a 112.K.705.468/2021/15. számú végzésével a peres eljárást a munkavédelmi hatóság előtt a felperes által megindítandó közigazgatási hatósági eljárás jogerős vagy végleges befejezéséig felfüggesztette. Kifejtette, hogy a munkavédelmi hatóság eljárásának meg kell előznie a társadalombiztosítási kifizetőhely határozatának bírósági felülvizsgálatát. A munkáltató a felperest a jogorvoslati lehetőségekről nem tájékoztatta, ezért neki magának kell utóbb a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Mvt.) 68. § (1) bekezdése alapján a munkavédelmi hatósági jogkörben eljáró alperes balesetvizsgálatát kezdeményeznie, melyet a munkabaleset bekövetkeztétől számított 3 éves elévülési időn belül tehet meg. E per később 109.K.701.850/2022. számon folytatódott, majd ismételt felfüggesztésre került.

[5] A felperes 2022. február 7. napján kérte az alperestől, hogy a balesetét vizsgálja ki, folytassa le a szükséges eljárást, mivel a munkáltató a balesetről jegyzőkönyvet nem vett fel, részére egyetlen hivatalos dokumentumot sem küldött meg, nem tájékoztatta az esetleges kifogása előterjesztésének feltételeiről, fellebbezési joga gyakorlásának módjáról.

[6] Az alperes a 2022. március 23. napján kelt száml iktatószámú levelével tájékoztatta a felperest, hogy munkavédelmi hatósági balesetvizsgálatot folytatott, de annak eredményeként nem állapított meg a munkáltatói balesetvizsgálattól eltérő tényállást. A baleset az Mvt. 87. § 3. pontja szerint munkabalesetnek minősül, a munkáltató által arról kiállított munkabaleseti jegyzőkönyv jogszerű, további eljárási cselekmény megtétele e körben okafogyott. A munkabaleseti jegyzőkönyv utólagos kiállítása nem tekinthető rosszhiszemű munkáltatói eljárásnak, mivel a munkavédelmi szaktevékenységet ellátó cég1 részéről személyl munkavédelmi megbízott közvetlenül a baleset bekövetkezése után, 2020. szeptember 25. napján téves szakmai tájékoztatást adott az egyszeri külső hatás fogalmát illetően.

[7] A felperes 2022. október 10. napján a munkavédelmi hatóság felügyeleti szervét, a felügyeleti szervlát (a továbbiakban: felügyeleti szerv) is megkereste. A felügyeleti szerv a 2022. november 18. napján kelt száml iktatószámú levelében hangsúlyozta, hogy nem tárt fel az ügyben jogsértő mulasztást, ezért nem indokolt jogorvoslati (felügyeleti) eljárás megindítása.

[8] A felperes 2023. február 20. napján újabb kérelemmel fordult a felügyeleti szervhez, amelyben továbbra is a jogorvoslati eljárás lefolytatását, a jogsértések feltárását, indokolt döntés meghozatalát kérte. A felügyeleti szerv jogutódjaként eljáró felügyeleti szerv² a 2023. március 20. napján kelt szám³ iktatószámú iratában az szám² számú levélben foglaltakat fenntartotta. Tájékoztatta a felperest, hogy ha nem ért egyet a leírtakkal, akkor az alperessel szemben mulasztási pert kezdeményezhet.

[9] A felperes az alperes szám¹ iktatószámú tájékoztatása, a felügyeleti szerv szám² és szám³ iktatószámú levelei kapcsán hatósági bizonyítvány kiállítását nem kérte.

A kereset és a védírat

[10] A felperes a keresetében az alperes mulasztásának megállapítását kérte, mert az a balesete tekintetében az Mvt. 68. §-a szerinti eljárást nem folytatta le, intézkedést nem tett, az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 80. § (1) és (2) bekezdéseinek megfelelő döntést nem hozott, és ezzel sérült az Alaptörvény XXIV. cikkében, az Mvt. 66. § (2) bekezdésében és 68. §-ában foglalt jogorvoslati joga. Az alperes azzal is mulasztott, hogy a kérelmére lefolytatott hatósági ellenőrzésről – mivel jogsértést nem tapasztalt – az Ákr. 101. § (2) bekezdése értelmében hatósági bizonyítványt nem állított ki. Előadta, hogy a baleset körülményeinek teljeskörű és objektív kivizsgálása – az Mvt. 64. § (1) bekezdésébe, (2) bekezdés a) pontjába, valamint a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 5/1993. (XII. 26.) MüM rendelet (a továbbiakban: MüM rendelet) 5. § (1) bekezdésébe, 6. § (1) bekezdésébe, 8. § (1) bekezdésébe és 9. § (1) bekezdés a) pontjába ütköző módon – nem történt meg, a munkabaleseti jegyzőkönyv kiállítására késedelmesen került sor, abba csupán egy tanú vallomását másolták be szó szerint, míg a másik tanú vallomását nem vették figyelembe, a saját nyilatkozatát pedig nem megfelelően értelmezték. A baleseti jegyzőkönyv felvételekor nem készült helyszínrajz, kitöltése szabálytalan volt, sértette a kitöltési útmutató rendelkezéseit, az Mvt. 64. § (4) bekezdését, 65.§ (1) bekezdését, valamint a MüM rendelet 5. § (1) bekezdésén és 6. § (1) bekezdésén túl annak 3. számú mellékletében foglaltakat. Hangsúlyozta, hogy a szám¹. iktatószámú tájékoztatás indokolása jogsértő és valótlan, hiszen a nyilatkozatában kifejezetten rögzítette, hogy megbotlott, de az alperes ezt nem vizsgálta. Érvelése szerint a munkáltató mulasztása beállt, mert jogszabályi kötelezettsége ellenére nem haladéktalanul, hanem csak hatósági eljárás által kikényszerítve, félévvel a baleset után vette fel – a valós tényállásnak ellentmondó – baleseti jegyzőkönyvet. Mindezen okok alapján az alperesnek a munkavédelmi eljárást meg kellett volna indítania.

[11] Az alperes a védíratában a kereset elutasítását kérte. Előadta, hogy a munkabaleseti jegyzőkönyv, majd a felperes bejelentése nyomán lezajlott, az Mvt. 68. § (1) bekezdése szerinti – hatósági ellenőrzésnek minősülő – vizsgálat alapján megállapította, hogy a munkáltató részéről mulasztás nem történt, és így munkavédelmi eljárás megindítása sem volt indokolt. Amennyiben a munkáltató az Mvt. előírásainak eleget téve az Mvt. 87. § 3. pontja szerinti nem súlyos munkabalesetet annak elismeri, a munkavédelmi hatóság az Mvt. 84. § (2) bekezdése alapján nem köteles további vizsgálatra. Érvelése szerint a felperes sérelme alapvetően a munkabalesetként elismert baleset üzemi jellegének elutasításából eredő társadalombiztosítási ellátással kapcsolatos kérdésekre terjed ki, amelyet illetően neki nincs

hatásköre. A hatósági bizonyítvány kiállítására vonatkozó hivatkozás kapcsán rámutatott, attól függetlenül, hogy az Mvt. 68. §-a alapján a felperes kezdeményezte az eljárás lefolytatását, az még nem minősül kérelemre indult eljárásnak. Az Ákr. 101. § (2) bekezdésére figyelemmel – mely szerint a hivatalból lefolytatott eljárás eredményéről a hatóság az ügyfél kérelmére állít ki hatósági bizonyítványt – csak a felperes kérelme alapján lett volna szükséges a hatósági bizonyítvány kiállítása, a felperes azonban ilyen kérelmet nem terjesztett elő.

Az elsőfokú bíróság ítélete

[12] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Döntését a Kp. 2. § (4) bekezdésére, 127-129. §-aira, az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésére, az Ákr. 80. § (1)-(2) bekezdéseire, 101. § (1)-(2) bekezdéseire, 121. § (1) bekezdésére, az Mvt. 61. § (1)-(2) bekezdéseire, 64. § (4) bekezdés a) pontjára, 67. §-ára, 68. § (1), (3) bekezdéseire, a MüM rendelet 5. § (1) bekezdésére, 6. § (1) bekezdésére, 8. § (1) bekezdésére, 9. § (1) bekezdés a) pontjára alapította.

[13] A keresetindítási határidőt megtartottnak tekintve azt vizsgálta, hogy az alperes mulasztott-e, amikor a munkáltatónak a baleset bejelentésével, kivizsgálásával kapcsolatos intézkedése vagy mulasztása miatt – a felperes bejelentése nyomán – nem folytatott le munkavédelmi hatósági eljárást. Kiemelte, az Mvt. 68. § (1) bekezdése értelmében e bejelentés nem eredményezett az alperes számára eljárási kötelezettséget; kizárólagos kompetenciája volt annak eldöntése, hogy az eljárást hivatalból megindítja-e vagy sem. Az alperes a vizsgálatot a hatósági ellenőrzés szabályai szerint lefolytatta, a felperest és a munkáltató képviselőjét jegyzőkönyvbe foglaltan meghallgatta, áttekintette a baleset kivizsgálásának dokumentációját – köztük a baleset üzemiségének kivizsgálása kapcsán keletkezett közigazgatási iratokat –, és ezek értékelése alapján jutott arra a következtetésre, hogy az eljárás hivatalból történő megindítása nem indokolt. Osztotta az alperes álláspontját a tekintetben, hogy mivel a felperes balesete az Mvt. 87. § 3. pontja szerinti munkabalesetként, és nem súlyos munkabalesetként került elismerésre, ezért a munkavédelmi hatóságnak az Mvt. 84. § (2) bekezdése alapján nem kellett további vizsgálatot végeznie és hatósági eljárást lefolytatnia. Az Ákr. 101. § (2) bekezdéséhez fűzött Nagykommentárra utalással (Barabás Gergely, Számadó Tamás, In: Barabás Gergely, Baranyi Bertold, Fazekas Marianna (szerk.): Nagykommentár az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvényhez, a továbbiakban: Ákr. Nagykommentár) arra a következtetésre jutott, hogy az alperes nem volt köteles az Ákr. 80. § (1) bekezdése szerint döntést hozni, és – a felperes hatósági bizonyítvány kiállítására vonatkozó kérelmének hiányában – hatósági bizonyítvány kiállításának kötelezettsége sem terhelte. Azon hivatkozás kapcsán, hogy a munkáltató mulasztott, amikor a munkabaleseti jegyzőkönyvet nem állította ki határidőben, hangsúlyozta, a per tárgyát nem a munkáltató, hanem az alperes esetleges mulasztása képezte. Megjegyezte mindazonáltal, hogy a munkáltató ugyan késve, de kiállította a munkabaleseti jegyzőkönyvet, ezért e munkáltatói késlekedés okán az alperesnek intézkedési kötelezettsége nem keletkezett, figyelemmel arra is, hogy e mulasztás orvoslása a felperes 2022. február 7. napján kelt kérelmének előterjesztését megelőzően már megtörtént.

A fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem

[14] A felperes a fellebbezésében – az Ákr. 80. § (1)-(2) bekezdései, 78. § (1) bekezdése és az Mvt. 68. §-a megsértése miatt – az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását kérte. Álláspontja szerint a törvényszék a tényállást nem tisztázta, az ellentétes az iratok tartalmával, a megállapított tényekből további tényekre helytelenül következtetett. Hivatkozott arra, hogy a mulasztási pert éppen a bíróságnak a 109.K.701.850/2022. számú perben adott tájékoztatására és a felügyeleti szerv 2023. március 20. napján kelt levelére figyelemmel indította meg. Kifogásolta, hogy őt az alperes a bejelentése nyomán lefolytatott ellenőrzésről nem értesítette, és annak eredményéről nem hozott határozatot; e körben a hallgatást a jogszabálysértés hiányát megállapító döntésként kellett volna értelmezni. Az elsőfokú bíróság ugyan érdemben elbírált, hogy követett-e jogszabálysértést az alperes, de tévedett a következtetései megtételekor. Felhívta a figyelmet, hogy a munkabaleseti jegyzőkönyv hiányát sérelmező beadványáról sem született hatósági döntés. A munkabaleset kivizsgálása a munkáltató részéről hiányos és jogszabályellenes volt, a munkabaleseti jegyzőkönyvben tett megállapítások tévesek, a tanúvallomások értékelése aggályos, helyszínrajz nem készült, nyilatkozatát nem megfelelően értelmezték. Az alperes feladata a munkáltatói jogsértések szankcionálása, ami a jelen esetben elmaradt; ez pedig legalizálta azt a munkáltatói magatartást, hogy a munkabaleseti jegyzőkönyvet nem haladéktalanul, hanem csak félévvel a baleset bekövetkezte után foglalták írásba. Mindez kihatással volt a baleset üzemiségének megállapítására is.

[15] Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte, mert az megalapozott, a bizonyítékok értékelése és a jogi következtetés helytálló. Megismételve a védiratában írtakat kiemelte, abban az esetben, ha a hatósági ellenőrzési szakasz nem tár fel munkavédelmi eljárás megindítására okot adó körülményt, a vizsgálat közigazgatási eljárás indítása, a munkáltatót érintő további intézkedés nélkül lezárul. A perbeli esetben a hatósági ellenőrzés időtartama alatt a munkáltató kivizsgálta a felperes által elszenvedett balesetet, azt munkabalesetként elismerte, és a munkabaleseti jegyzőkönyvet kiállította. Amennyiben a munkáltató az Mvt. előírásainak eleget téve az Mvt. 87. § 3. pontja szerinti nem súlyos munkabalesetet annak elismeri, a munkavédelmi hatóság az Mvt. 84. § (2) bekezdése alapján nem köteles annak további vizsgálatára. Az elsőfokú bíróság helyesen jutott arra a következtetésre, hogy mulasztást nem követett el. Nem volt köteles az Ákr. 80. § (1) bekezdése szerinti döntést hozni, és – a felperes hatósági bizonyítvány kiállítására vonatkozó kérelmének hiányában – hatósági bizonyítvány kiállításának kötelezettsége sem terhelte.

A Fővárosi Ítéltábla döntése és annak jogi indokai

[16] A fellebbezés alaptalan.

[17] A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítéletet a Kp. 108. § (1) bekezdése alapján a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem keretei között bírálta felül. Ennek eredményeként

megállapította, hogy a törvényszék a tényállást a rendelkezésre álló peradatok alapján helyesen rögzítette, és jogszerűen következtetett arra, hogy az alperes nem követett el a közigazgatási bíróság által megállapítható mulasztást.

[18] A Kp. 100. § (2) bekezdés b) pontja előírja, hogy a fellebbezésnek tartalmaznia kell a fellebbezést megalapozó jogszabálysértést, a jogszabályhely pontos megjelölésével, illetve azt a közzétett kúriai határozatot és annak azt a részét, amelytől az ítélet jogkérdésben eltér. A pontos jogszabályhely megjelölése, ekként a felülbírálat kereteinek meghatározása a fellebbező fél kötelezettsége. A Kp. 100. § (2) bekezdése helyes értelmezésével kapcsolatban a Kúria már több ízben (ld. többek között Kfv.VII.37.422/2020/8., Kfv.VII.37.651/2020/6.) hangsúlyozta, hogy ezeknek az együttes törvényi feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt a megsértett jogszabályhelyet konkrétan megjelöli, másrészt a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag is körülírja, az arra vonatkozó jogi álláspontját kifejti, vagyis, ha a jogszabálysértésre való hivatkozása indokait is ismerteti. A Kp. 2. § (2) bekezdésében foglalt tisztességes, koncentrált és költségtakarékos eljárás követelményéből sem vezethető le a bíróság olyan kötelezettsége, hogy a támadott határozat jogszerűségéről pusztán a fellebbezésben előadott indokok alapján, a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely fél által történő megjelölése hiányában döntsön.

[19] A felperes érvelése szerint az elsőfokú bíróság a tényállást nem tisztázta, az ellentétes az iratok tartalmával, a megállapított tényekből további tényekre helytelenül következtetett. A törvényszék bizonyítékértékelő tevékenységével összefüggő eljárásjogi hivatkozások másodfokú eljárásban történő érdemi vizsgálatát akadályozta, hogy e körben a felperes konkrét jogszabálysértést a fellebbezésében nem jelölt meg, nem fejtette ki továbbá azt sem, hogy pontosan mik azok a körülmények, amelyek az elsőfokú ítéletet – a tényállás eljárási rendelkezésekbe ütköző tisztázatlansága okán – megalapozatlanná teszik. Ehhez annak pusztá állítása, hogy a tényállás megállapítása nem megfelelően történt, önmagában nem elegendő. A fellebbezés ezen hiányossága a tényállás megállapítása kapcsán állított jogsértés érdemi felülbírálatának lehetőségét kizárta, ezért az ítéltábla az elsőfokú bíróság által az ítéletében – egyébként helyesen – rögzített tényállást a másodfokú eljárásban irányadónak tekintette.

[20] A perbeli jogkérdés eldöntésénél az elsőfokú bíróság helytállóan indult ki annak vizsgálatából, hogy az alperes a hatósági eljárás kezdeményezésének mellőzésével a közigazgatási jogi felelősségét felvető mulasztást követett-e el. Nem tévedett, amikor hangsúlyozta: a per tárgya nem a munkáltató esetleges mulasztásának megállapítása, hanem az alperesi közigazgatási szerv közigazgatási cselekmény megvalósítására vonatkozó, jogszabályban rögzített kötelezettségének elmulasztása volt (Kp. 127. §).

[21] Az Mvt. 64. § (1) bekezdése szerint azt a munkabalesetet, amely esetében a munkavállaló több mint három munkanapon át nem volt munkaképes, be kell jelenteni, ki kell vizsgálni és nyilvántartásba kell venni. A (2) bekezdés a) pontja alapján e kötelezettséget a munkáltató teljesíti. Az Mvt. 84. § (2) bekezdése akként rendelkezik, hogy a munkavédelmi hatóság – a közúti közlekedéssel kapcsolatos munkabalesetet kivéve – köteles a tudomására jutott súlyos munkabalesetet kivizsgálni. A súlyos munkabaleset fogalmát az Mvt. 87. § 3/B. pontja definiálja.

[22] Az Mvt. 68. § (1) bekezdése értelmében, ha a sérült a munkáltatónak a munkabaleset bejelentésével, kivizsgálásával kapcsolatos intézkedését vagy mulasztását sérelmezi, a területileg illetékes munkavédelmi hatósághoz fordulhat. A munkavállaló bejelentése alapján a munkavédelmi hatóság az eljárást hivatalból folytatja le.

[23] A Kúria a – Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett – Kfv.III.45.001/2024/4. számú eseti döntésében rámutatott, hogy az Ákr. 7. § (1) bekezdéséből – amely az Ákr. tárgyi hatályának meghatározása körében rögzíti, hogy „a hatóság eljárása során az e törvény hatálya alá tartozó közigazgatási hatósági ügyben (a továbbiakban: ügy) és a hatósági ellenőrzés során e törvény rendelkezéseit alkalmazza” –, továbbá az Ákr. 7. § (2) bekezdéséből – amely szerint „e törvény alkalmazásában ügy az, amelynek intézése során a hatóság döntésével az ügyfél jogát vagy kötelezettségét megállapítja, jogvitáját eldönti, jogsértését megállapítja, tényt, állapotot, adatot (a továbbiakban együtt: adat) igazol vagy nyilvántartást vezet, illetve az ezeket érintő döntését érvényesíti” – megállapíthatóan a hatósági ügy és a hatósági ellenőrzés fogalma elkülönül egymástól. A hatósági ellenőrzés a hatóság speciális, tényfeltárást szolgáló feladata, amelynek eredményeként jogsértés esetén vagy megindítja a hatósági eljárást, vagy kezdeményezi más szerv eljárását [Ákr. 101. § (1) bekezdés a) és b) pontja]. A hatósági ellenőrzésre – mint elkülönülő hatósági tevékenységre – az Ákr. VI. fejezetének (Ákr. 98-102.§) speciális szabályai az irányadók. A Kúria korábban több határozatában kifejtette, hogy a hatósági ellenőrzés a hatóság tényfeltáró tevékenysége, amelynek során a hatóság adott esetben – de nem szükségszerűen – közhatalom gyakorlásával jut a szükséges adat, információ birtokába. Az ellenőrzés során még nincs folyamatban hatósági ügy, és az ellenőrzés útján beszerzett információk alapján kerül a hatóság olyan helyzetbe, hogy döntsön arról, indokolt-e a hatósági eljárás megindítása (Kfv.II.37.509/2011/5.). A hatósági ellenőrzés is eljárás, ugyanakkor jogilag az Ákr. rendszerében sem minősül hatósági ügynek, ezért nem érdemi határozattal fejeződik be. A hatósági ellenőrzés csak az eredmény ismerete után eredményezheti az eljárás megindítását (BH2009.194., Kfv.II.37.961/2009., Kfv.III.37.294/2009/7.), a hatósági ellenőrzés eredményeként nem születik határozat (Kfv.IV.37.037/2008/4.).

[24] A felperes nem súlyos munkabalesetet szenvedett, ezért a baleset bejelentésével, kivizsgálásával és nyilvántartásba vételével kapcsolatos kötelezettségek a munkáltatót terhelték. Az alperes egyrészt hivatalból eljárva jogosult a munkáltatói kötelezettségek teljesítését ellenőrizni, másrészt a sérült Mvt. 68. § (1) bekezdése szerinti bejelentése nyomán is vizsgálhatja, hogy a munkáltató a munkabaleset bejelentésével, kivizsgálásával és nyilvántartásba vételével összefüggő feladatainak eleget tett-e. A perbeli esetben az alperes a felperes 2022. február 7. napján tett bejelentése okán folytatott le hatósági vizsgálatot (ellenőrzést): bekérte az üggyel kapcsolatos releváns dokumentumokat és tanúkat hallgatott meg, ennek eredményeként pedig következtetése az volt, hogy a munkáltató az Mvt. 64. § (1) bekezdésén alapuló kötelezettségeit teljesítette, és – késve ugyan, de – a munkabaleseti jegyzőkönyvet kiállította. Az alperes maga sem jutott a munkabaleseti jegyzőkönyvben foglaltaktól eltérő megállapításokra. Mindezek alapján jogsértést nem észlelt, hatósági eljárás megindítására okot adó körülmény nem merült fel, amiről a felperest is tájékoztatta.

[25] Az Mvt. 68. § (1) bekezdésének megfogalmazása szerint a munkavédelmi hatóság a munkavállaló bejelentése alapján az eljárást hivatalból folytatja le. Az Mvt. 68. § (1) bekezdésén alapuló eljárás kezdeményezése az alperes kizárólagos kompetenciája, vagyis nem tekinthető az alperes hallgatásának, ha – jogsértés hiányában – nem indít hatósági eljárást, azt mellőzi. Nem véletlen, hogy a normaszöveg a sérült „bejelentéséről” és nem a „kérelméről” tesz említést. A hivatalbóli munkavédelmi hatósági eljárás kezdeményezése iránt kérelmet nem lehet előterjeszteni, így arról dönteni, alakszerű határozatot hozni sem kell. A bejelentés nem teremt eljárási kényszert az alperes oldalán, azaz a sérült számára nem biztosított a hatósági eljárás kezdeményezésének joga. Az alperes a rendelkezésre álló – és/vagy a hatósági ellenőrzése során beszerzett – adatok alapján szabadon mérlegeli, hogy indít-e eljárást, ez a sérült munkavállaló részéről nem kikényszeríthető. Mindezek alapján – az elsőfokú bíróság helyes okfejtése szerint – a felperes alaptalanul érvelt amellest, hogy az alperesnek hatósági eljárást kellett volna indítania, döntést kellett volna hoznia. Az alperes a rendelkezésre álló iratok áttanulmányozásával, az általa beszerzett bizonyítékok értékelésével úgy találta, hogy munkavédelmi hatósági eljárás lefolytatására nincs szükség. Nem állapítható meg tehát a részéről olyan mulasztás, amely miatt közigazgatási jogi felelősség terhelné.

[26] A felperes a fellebbezésében iratellenesen hivatkozott arra, hogy ő az ellenőrzésről nem értesült, mert az alperes 2022. március 16. napján – jegyzőkönyvben rögzítetten – meghallgatta, és 2023. március 23. napján részletes tájékoztatást is kapott a hatósági vizsgálat eredményéről. Ezt meghaladóan az alperes terhére rótt a munkáltató – munkabaleseti jegyzőkönyv késedelmes kiállítása miatti – szankcionálásának elmaradását is. Egyrészt azonban sem a keresetében, sem a fellebbezésében nem jelölt meg olyan konkrét jogszabályi rendelkezést, amely a munkáltató szankcionálását, ennek elmaradása miatt az alperes közigazgatási jogi felelősségét megalapozta volna. Másrészt ahogyan az eljárás kezdeményezésének, úgy egy másik jogalany, a munkáltató szankcionálása kikényszerítésének joga sem illeti meg a sérültet.

[27] A felperes felvetette, hogy a munkáltató magatartása kihatott a baleset üzemiségének elismerésére. A másodfokú bíróság e körben megjegyzi, hogy a per tárgya nem a munkáltató magatartása jogszerűségének megítélése volt, továbbá a felperes azt sem fejtette ki részletesen, hogy ez az – általa állított – összefüggés pontosan miben nyilvánult meg. Szükséges ugyanakkor felhívni a figyelmet arra, hogy a munkabaleset és az üzemi baleset fogalma nem azonos. A Kúria az Mfv.III.10.374/2015/5. (BH2016.182.) számú eseti döntésében világossá tette, „a baleset üzemiségét a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény és a végrehajtásáról szóló 217/1997. (XII. 1.) Korm. rendelet alapján kell elbírálni, a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény 87. § 3. pontja nem alkalmazható”. A munkáltató azon kívül, hogy a balesetet munkabalesetnek elismerte, a baleset üzemisége vonatkozásában megállapításokat nem tehetett, ez a társadalombiztosítási kifizetőhely, a felperes ügyében a MÁK hatáskörébe tartozik. A felperes – amennyiben a balesethez vezető, a munkabaleseti jegyzőkönyvben rögzített okokat kívánja vitatni – nincs elzárva attól, hogy a MÁK határozata elleni megtámadási perben ellenbizonyítással éljen, igazolja, hogy balesete az üzemi baleset fogalmának megfelel, hiszen a közigazgatási bíróságot a határozatának meghozatalában más hatóság döntése (vagy a perbeli esetben a munkabaleseti jegyzőkönyv), illetve az abban megállapított tényállás nem köti [Kp. 85. § (6) bekezdés].

[28] A felperes az elsőfokú ítéletnek a hatósági bizonyítvány kiadásával kapcsolatos megállapításait a fellebbezésében nem sérelmezte, e tekinteten jogszabálysértést nem jelölt meg, ami – a jelen ítélet [18] bekezdésére visszautalva – a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét korlátozta, röviden azonban a következőket indokolt hangsúlyozni. A Kúria már idézett Kfv.III.45.001/2024/4. számú eseti döntése alapján egyértelmű, hogy a hatósági ügy (vagy az Ákr. későbbi szóhasználatában csak ügy) és a hatósági ellenőrzés fogalma elkülönül egymástól. Az Ákr. 10. § (1) bekezdése szerint ügyfél – többek között – az a természetes vagy jogi személy, egyéb szervezet, akit (amelyet) hatósági ellenőrzés alá vontak. Az Ákr. 101. § (2) bekezdés második mondata szerint a hivatalból folytatott hatósági ellenőrzés eredményéről a hatóság az ügyfél kérelmére állít ki hatósági bizonyítványt.

[29] Fentiekből következően a hivatalból folytatott hatósági ellenőrzés ügyfele az, akit hatósági ellenőrzés alá vontak; a hatósági ellenőrzés eredményéről az ő kérelmére állítható ki hatósági bizonyítvány. Függetlenül tehát attól, hogy a perbeli esetben a felperes 2022. február 7-i bejelentése tartalmilag magában foglalta-e a hatósági bizonyítvány kiállítása iránti kérelmet is, ilyen kérelmet jogszerűen nem terjeszthetett elő, mert ő maga nem volt a munkavédelmi hatósági vizsgálat (ellenőrzés) ügyfele. Hatósági bizonyítványt az alperes által lefolytatott ellenőrzés eredményéről csak a munkáltató kérhetett volna, aki azonban ezzel a lehetőséggel nem élt.

[30] Mindezek alapján a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Kp. 109. § (1) bekezdése alapján – helyes indokainál fogva – helybenhagyta.

[31] A másodfokú bíróság a Kp. 99. § (3) bekezdése által felhívott 35. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte a pervesztes felperest az alperes másodfokú eljárásban felmerült perköltségének megfizetésére. A másodfokú perköltség mértékét a Pp. 81. § (1)-(2) és (5) bekezdéseire, 82. § (3) bekezdésére, valamint a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 4. § (1) bekezdés a) pontjára, 3. § (3), (5) bekezdéseire figyelemmel – a felszámítottal egyező összegben – állapította meg; értékelve az ügy bonyolultságát, a fellebbezési ellenkérelem elkészítésének munka- és időigényét, valamint a fellebbezés tárgyaláson kívül történt elbírálását.

[32] Az ítéltábla a Kp. 99. § (3) bekezdése által felhívott 35. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 100. §-a és 101. § (3) bekezdése alapján – figyelemmel a jogi segítségnyújtásról szóló 2003. évi LXXX. törvény 62. §-ára, valamint a pártfogó ügyvéd, az ügygondnok és a kirendelt ügyvéd részére megállapítható díjról szóló 32/2017. (XII. 27.) IM rendeletre – a pártfogó ügyvédi díj viselésére annak összege megállapítása nélkül a pervesztes felperest kötelezte.

[33] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 39. § (3) bekezdés c) pontjában és 46. § (1) bekezdésében meghatározott mértékű (48.000 forint) fellebbezési illeték a pervesztes felperes – 5. sorszámú végzéssel engedélyezett – teljes személyes költségmentessége folytán – a Kp. 99. § (3) bekezdése alapján a 35. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 95. § (1) bekezdés c) pontja, 102. § (1) és (6) bekezdései értelmében – az állam terhén marad.

[34] A Fővárosi Ítéltábla a fellebbezést a Kp. 99. § (3) bekezdése alapján alkalmazandó 77. §-a értelmében tárgyaláson kívül bírálta el.

[35] Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Kp. 99. § (1) bekezdése zárja ki.

Záró rész

Budapest, 2025. március 11.

dr. Antal Regina s. k.	dr. Koós Szabolcs s. k.	dr. Oláh Zsolt s. k.
a tanács elnöke	előadó bíró	bíró